

ПРОГРАМА ЗА НАБИРАНЕ И ЗАДЪРЖАНЕ НА БЕЗВЪЗМЕЗДНИ И ДОБРОВОЛНИ КРЪВОДАРИТЕЛИ, КЛЮЧОВ ЕЛЕМЕНТИ.

Планиране на дейностите, свързани с промоция на
безвъзмездното и доброволното кръводаряване.
Управление на качеството на програмата

Д-р Жанина Йордарданова Иванова дм,

УВОД

- ▶ По данни на СЗО годишно в света се набират повече от 75 милиона единици кръв. В развиващите се страни по-малко от 40% от набраната кръв е събрана от доброволни и безвъзмездни кръводарители.
- ▶ Същевременно 80% от населението на света има достъп до 20% от световните запаси от безопасна кръв.
- ▶ Според документи на СЗО крайъгълният камък на трансфузионната система е набирането, селекцията и задържането на доброволни, доброволни, безвъзмездни кръводарители. Колкото е по-сигурен източника на кръвта, толкова по-сигурен ще е крайният продукт.

ПРОМОЦИОНАЛНА ПРОГРАМА

Промоционална програма

Съвкупност от дейности, обединени от обща цел, които могат да осигурят предоставянето на по-подробна информация за поставения проблем и да улеснят неговото решение

Промоционална кръводарителска програма 1

- ▶ Програмите за набиране на кръводарители трябва да въвеждат механизми:
  - Подходящи селекция като вземат предвид демографските и епидемиологични фактори;
  - Спазване на конфиденциалност във всички аспекти на кръводаряването
  - Въвеждане на информационни системи които да обясняват рисковете и предимствата при кръводарителските кампании и по време на даряването на кръв
  - Окуражаване на кръводарителите да даряват кръв редовно
  - Създаване на ефективни системи за задържане на редовни кръводарители

Промоционална кръводарителска програма 2

Основна цел

Създаване на стройна, последователна и непрекъсната система от дейности, чрез която да се постигне трайна мотивация в обществото и отделния индивид за безвъзмездно и доброволно даряване на кръв

Приоритетните цели:

- ❖ Преодоляване на негативните тенденции при набиране и задържане на безвъзмездни и доброволни кръводарители от нискорискови групи
- ❖ Ангажиране на законодателната и изпълнителна власт и неправителствения сектор за създаване на благоприятни условия за възпитаване на донорската култура в българското общество

Задължителни принципи 1

- ❖ Политическа воля от страна на законодателната и изпълнителната власт за практическото реализиране на тази програма.
- ❖ Консенсус между органите на държавната, местната власт, политическите сили, бизнеса, БЧК и гражданските организации за обединяване на усилията за увеличаването броя на доброволните и безвъзмездни кръводарители и осигуряване нуждите на страната с безопасни и ефективни кръв и кръвни съставки.

Задължителни принципи 2

- ❖ Спазване на основните принципи на кръводаряването, регламентирани в Закона за кръвта, кръводаряването и кръвопреливането, Медицински стандарт “Трансфузионна хематология”
  - Доброволност и безвъзмездност при даряването на кръв и кръвни съставки
  - Защита правата и здравето на кръводарителите и реципиентите
  - Равнопоставеност на кръводарителите и реципиентите

Задължителни принципи 3

- Запазване анонимността между кръводарители и реципиенти
- Самозадоволяване на страната с безопасни и ефективни кръв и кръвни съставки
- Недопускане на комерсиализация в системата за набиране на кръв

Водещи насоки

- ❖ Обезпечаване на дейностите по програмата с финансови и човешки ресурси
- ❖ Насърчаването на доброволното и безвъзмездно кръводаряване и увеличаване броя на доброволните кръводарители да бъде поставено сред важните приоритети на всички нива на държавната, областната и общинската администрация
- ❖ Подобряване на взаимодействието и обединяване на усилията на МЗ, ЦТХ, ОТХ, ЛЗ, МОМН, БЧК и средствата за масово осведомяване за издигане престижа на доброволния кръводарител и повишаване на здравното обучение и информираността на обществото

Изпълнители на програмата

- ❖ Министерство на здравеопазването
- ❖ Центровете и отделения по трансфузионна хематология
- ❖ Български Червен кръст
- ❖ Министерство на образованието, младежта и науката
- ❖ Пациентски организации
- ❖ Общинска администрация

Задачи

- ❖ Периодичен анализ на ситуацията по отношение на безвъзмездното и доброволното кръводаряване чрез:
  - Провеждане на проучвания за състоянието на кръводаряването и видовете кръводарители
  - Мониторинг на общественото мнение за отношението на хората към кръводаряването

РЕАЛИЗАЦИЯ НА ПРОГРАМА ЗА КРЪВОДАРЯВАНЕ

- ❖ за осъществяване на програмата за набиране и задържане на безвъзмездни и доброволни кръводарители могат да бъдат използвани национални и местни електронни медии като например:
  - може да се осигури телевизионно време за системни предавания за безвъзмездното и доброволно кръводаряване;
  - информация за наличието на кръв в цялата страна и конкретни райони;
  - отговори на въпроси на зрители, разговор с кръводарители и специалисти от други области на медицината използващи широко кръвта и кръвните съставки

РЕАЛИЗАЦИЯ НА ПРОГРАМА ЗА КРЪВОДАРЯВАНЕ

- ❖ провеждането на насочени към пани промоция на безвъзмездното и доброволно кръводаряване един от елементите Националната програма за набиране и задържане на кръводарители. Концепциите на промоционалните кампании трябва да се разработят съвместно със специалисти по връзки с обществеността рекламни специалисти и служители на трансфузионната центрове
- ❖ концепцията включва дефиниране на конкретна цел определяне на целеви групи определяне на послания и лого на кампанията дефиниране на използваните стратегии и техники както и на канали за реализация
- ❖ най-добрите резултати от реализирането на програмите за доброволни и безвъзмездно кръводаряване се постига там където обществото е било предварително подготвено по един или друг начин за осъзнаване на понятието доброволно и безвъзмездно кръводаряване.

УПРАВЛЕНИЕ НА КАЧЕСТВОТО 1

- ❖ В съответствие с програмата за управление на качество в трансфузионната система всяка промоционална кампания следва да бъде оценена както в хода ѝ така и след провеждането ѝ.
- ❖ Трябва да се определят критичните контролни точки и ключовете елементи .
- ❖ Трябва да се въведат проверка на системата и форми и документи за тази проверка.

УПРАВЛЕНИЕ НА КАЧЕСТВОТО 2

Осигуряване на информация за обществото за нуждите от безвъзмездни и доброволни кръводарители

Критични контролни точки	Ключови елементи	Проверка на системата	Форми и документи за проверка
А. Определяне нуждите от обучение	<ol style="list-style-type: none"> 1. Оценка на знанията на населението 2. Определяне целеви групи за обучение 3. Определяне на посланията за всяка целева група	<ol style="list-style-type: none"> 1. Адекватна демографска характеристика 2. Адекватни приоритети на целевата група 3. Идентификация на теми	<ol style="list-style-type: none"> 1. Формуляр за запис на демографските характеристики 2. Формуляр - Въпросник за събиране на информация 3. Формуляр за записване на основните теми
Б. Определяне на наличните ресурси	<ol style="list-style-type: none"> 1. Наличие на персонал и доброволци 2. Оценка на финансовите средства 3. аудио- визуални материали 4. Достъп до медии 5. Наличие на материали	<ol style="list-style-type: none"> 1. Идентифициране броя на доброволците 2. Определяне на размера на финансовите средства 3. Наличие на медийни ресурси 4. Процедури по съхранение на данните	<ol style="list-style-type: none"> 1. Формуляр за численост на щатен персонал 2. Финансови документи 3. Документ за отчитане на радия и телевизии 4. Кръводарителски карти 5. Списък на броя на брошурите, постери и видео материали
В. Производство на образователни материали	<ol style="list-style-type: none"> 1. Създаване на послания 2. Изграждане на графични елементи 3. Проверка и използване ан посланието	<ol style="list-style-type: none"> 1. Материалите са в съответствие с потребностите 2. Те съдържат всички препоръчани символи 3. Проучва се обществената оценка	<ol style="list-style-type: none"> 1. Документи, използвани за определяне на теми 2. Въпросници за записване на мнения 3. Плакати, стикери, постери и брошури
Г. наблюдение и оценка	<ol style="list-style-type: none"> 1. Преглед на демографските показатели на кръводарителите	<ol style="list-style-type: none"> 1. Правила за съхранение на информацията 2. Данните са в съответствие с индикаторите	<ol style="list-style-type: none"> 1. Досиета на дарителите 2. Формуляри за документиране на данните и сравнение на резултатите

УПРАВЛЕНИЕ НА КАЧЕСТВОТО 2

Ресурси и стратегия за набиране и задържане на кръводарители

Критични контролни точки	Ключови елементи	Проверка на системата	Форми и документи за проверка
А. Планиране на кръвните съставки	1. Определяне на необходимите количества кръвни съставки 2. Определяне на графици за екипите	1. Поставяне на адекватни цели 2. Планиране на достатъчно екипи и места за постигане на целите 3. Гарантиране на качеството при транспорт и съхранение на кръвните съставки	1. Форма за записване на плана за кръвни съставки 2. Отчет за изпълнение на планираните количества 3. Форма за планиране на подвижните екипи
Б. Подбор на дарителите	1. Идентифициране дарителите и определяне на броя им 2. Промоция на кръводаряването сред обществото	1. Наличие на политика за определяне на подходящи кръводарители 2. Наличие на маркетингови дейности	1. Форма за регистриране на кандидати да дарят кръв 2. Форма за регистриране на маркетинговите дейности – например количества раздадени материали
В. Изборна място	Избиране и договаряне на място за провеждане на кръводаряване	Мястото за кръводаряване се подбира съгласно изисквания на Стандарта по ТХ	Форма за отразяване на информацията относно изискванията за мястото за даряване на кръв
Г. Координиране на мястото	1. Набиране на местен координатор 2. Набиране на доброволни сътрудници по места 3. Определяне на времето и мястото за подвижните екипи	1. Местните координатори са подбрани и обучени съгласно инструкциите 2. Има одобрени материали и методи за набиране на доброволни сътрудници на екипите	1. Форма за вписване на изискванията за всеки координатор и доброволец 2. Документация за обучението на координаторите и сътрудниците

УПРАВЛЕНИЕ НА КАЧЕСТВОТО 3

Оценка на програмата за набиране и задържане на доброволни и безвъзмездни кръводарители

Критични контролни точки	Ключови елементи	Проверка на системата	Форми и документи за проверка
А. процес на кръводаряване	1.Удобство 2.Професионална работа 3. Приятна обстановка	1.Наличие на инструкции за оценяване на оплаквания и препоръки	1.Регистрация на оплакванията 2.Кутия за предложения и коментари
Б. прицелни групи за задържане на кръводарители	1.Анализ на демографската характеристика на дарителите 2.Определяне на групите дарители; 4. Определяне на индивидуалните характеристики 3.Наблюдение и оценка	1.Наличие на процедури за обработка на информация 2.Наличие на работен план за задържане на кръводарители; 3. Идентифицира ни са ключовите индикатори	1. Досиета на кръводарителите; 2. Работни планове; 3. Регистър на оплакванията; 4. Показателна тенденция
В. Комуникация	1. Поддържане на постоянна комуникация от и към дарителите	1. Наличие на процедури за събиране на данни; 2. Наличие на процедури за регистриране на всяка информация получена от дарител	1.Досиета на кръводарителите; 2.Регистър на телефоните обаждания 3.Напомнителни бележки

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Промоционалните програми изискват по-дълъг период за работа, търпят промяна и оптимизиране на задачите за изпълнение.

Осъществяването на целите и принципите на програмата може да стане само на основата на:

- ❖ Непрекъснатост на действието на Програмата
- ❖ Обединяване усилията на здравните органи и обществените организации и структури
- ❖ Еднопосочност на дейностите и усилията за осъществяване на Програмата
- ❖ Задълбочено изучаване на проблемите на кръводаряването и научна обосновааност на дейностите, предвидени в Програмата

БЛАГОДАРЯ ЗА ВНИМАНИЕТО

д-р Жанина Йорданова Иванова дм

